

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS.NKPS.431.7.14.2026.EL

Pani
Aldona Lichańska - Pohoriło
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
ul. 3 Maja 18 g/u
55-220 Oława

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

(W dniu 13.08.2026 r. doręczono kontrolowanemu projekt wystąpienia pokontrolnego, do którego nie wniesiono zastrzeżeń.)

Wrocław, 14 września 2026 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie
Kierownik jednostki kontrolowanej	Aldona Lichańska - Pohoriło zatrudniona na stanowisku Dyrektora od dnia 27 lipca 2024 r. do nadal. (akta kontroli str.43-44)
Zakres kontroli	Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów od dnia 1.01.2025 r. do dnia 15.07.2026 r. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" od dnia 1.01.2025 r. do dnia 15.07.2026 r
Podstawa prawna kontroli	1. art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, ¹ 2. art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej ² , 3. art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ³ 4. art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ⁴ Plan kontroli na II półrocze 2026 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 26 czerwca 2026 r. (PNK-K.430.9.2026.TS).
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	Od dnia 15 lipca 2026 r. do dnia 14 sierpnia 2026 r.
Kontrolerzy	1. Ewa Lasota – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodniczący zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.328.2026.EL z dnia 1 lipca 2026 r.,

¹ (t. j. Dz. U 2025 r., poz.482)

² (t. j. Dz. U z 2026 r., poz.158)

³ (t. j. Dz. U. z 2026 r., poz. 79) – zwana dalej „ustawą o pomocy uprawnionym do alimentów”

⁴ (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1829) – zwana dalej „ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

2. **Agnieszka Toporowska-Karp** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.3296.2026.EL z dnia 1 lipca 2026 r.

(akta kontroli str.15-18)

I. Ocena kontrolowanej jednostki

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów realizację przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w zakresie okresu objętego kontrolą oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

II. Ustalenia kontroli

Kontrola w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Oławie została przeprowadzona w formie zdalnej, w tym w dniu 15 lipca 2026 r. w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oławie.

Kontrolę wpisano pod poz. nr 2 do Książki kontroli jednostki kontrolowanej.

Techniki zastosowane podczas postępowania kontrolnego:

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie listy wniosków złożonych w okresie objętym kontrolą, listy wypłat za okresy objęte kontrolą, dokumentacji zawartej w teczkach osób pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego i świadczenia „Za życiem” oraz innych dokumentów przedłożonych przez Zastępcę Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oławie Panią Sabinę Hoffmann.

Podczas kontroli dokumenty udostępniali i udzielali wyjaśnień:

1. Pani Sabina Hoffmann – Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oławie.

Informacje ogólne:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie został utworzony na mocy Uchwały Nr XIII/71/90 Miejskiej Rady Narodowej z dnia 27 kwietnia 1990 r.

W okresie objętym kontrolą MOPS w Oławie działał w oparciu o:

- Statut przyjęty Uchwałą Nr L/327/2018 Rady Miejskiej w Oławie z dnia 27 września 2018 r.
- Regulamin Organizacyjny przyjęty Zarządzeniem Nr 4/23 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oławie z dnia 16.04.2023 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oławie.

(akta kontroli str.45-46)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się:

1. Pani Aldona Lichańska - Pohoriło – Dyrektor MOPS w Oławie – zatrudniona na stanowisku Dyrektora od 27.07.2024 r.,
2. Pani Sabina Hoffmann – Zastępca Dyrektora MOPS w Oławie – zatrudniona na stanowisku Zastępcy Dyrektora od 1.09.2025 r.,

[Redacted text block]

(akta kontroli str.59-60, 89-90)

Zastępca Dyrektora MOPS w sprawie dotyczącej sposobu informowania klientów o terminach składania wniosków wyjaśnił:

„Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie informuje osoby ubiegające się o świadczenia o terminach składania wniosków poprzez:

- 1) Zamieszczanie informacji na stronie internetowej Ośrodka.*
- 2) Zamieszczając informację na FB Ośrodka.*
- 3) Informacji udziela pracownik sekretariatu.*
- 4) Wywieszając informację na tablicy informacyjnej.*
- 5) Pracownicy działu udzielają informacji telefonicznie.”*

(akta kontroli str.61)

W okresie objętym kontrolą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie realizował wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz jednorazowego świadczenia 4 000,00 zł, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży o rodzin „Za życiem”: przelewem na konta bankowe wnioskodawców, gotówką w kasie ośrodka, przekazem pocztowym.

(akta kontroli, str.63)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie pracuje:
poniedziałek, wtorek, czwartek w godzinach 7.30 – 15.30
środa w godzinach 7.30 -17.00.
piątek w godzinach 7.30 do 14.00.

(akta kontroli str.65)

Z informacji przekazanej przez Zastępcę Dyrektora MOPS w Oławie wynika, iż: „*W okresie objętym kontrolą od 1.01.2025 r. do 15.07.2026 r. nie było skarg na działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oławie*”.

(akta kontroli str.81)

A) Sprawy organizacyjne:

Burmistrz Miasta Oława upoważnił:

- Panią Aldonę Lichańską - Pohoriło – Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oławie:
 - a) do prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych oraz postępowań w sprawie zaliczek, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach – Upoważnienie z dnia 25.01.2006 r.
 - b) do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach – Upoważnienie z dnia 12.07.2024 r.
 - c) do prowadzenia postępowań w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych – Upoważnienie z dnia 12.07.2024 r.
 - d) do przekazywania do Biura Informacji Gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego (...), do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych w zakresie zobowiązań wynikających z należności (...), do występowania w imieniu organu właściwego dłużnika do Ministerstwa Cyfryzacji z wnioskami o udostępnienie informacji z centralnej ewidencji kierowców (...), do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach – Upoważnienie z dnia 12.07.2024 r.
- Panią Sabinę Hoffmann – Zastępcę Dyrektora MOPS w Oławie:
 - a) do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach – Upoważnienie z dnia 3.09.2025 r.
 - b) do prowadzenia postępowań w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalny okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych – Upoważnienie z dnia 3.09.2025 r.
 - c) do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych oraz postępowań w sprawie zaliczek, a także do wydawania decyzji w tych sprawach – Upoważnienie z dnia 3.09.2025 r.
 - d) do przekazywania do Biura Informacji Gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego (...), do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych

informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych w zakresie zobowiązań wynikających z należności (...), do występowania w imieniu organu właściwego dłużnika do Ministerstwa Cyfryzacji z wnioskami o udostępnienie danych lub informacji z centralnej ewidencji kierowców (...), do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach – Upoważnienie z dnia 3.09.2025 r.

- a) do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach – Upoważnienie z dnia 2.07.2025 r.
- b) do prowadzenia postępowań w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych – Upoważnienie z dnia 2.07.2025 r.
- c) do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych oraz postępowań w sprawie zaliczek, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach.

- a) do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach – Upoważnienie z dnia 30.01.2024 r.
- b) do prowadzenia postępowań w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych – Upoważnienie z dnia 30.01.2024 r.
- c) do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych oraz postępowań w sprawie zaliczek, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach – Upoważnienie z dnia 30.01.2024 r.
- d) do przekazywania do Biura Informacji Gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego (...) – Upoważnienie z dnia 30.01.2024 r.
- e) do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych w zakresie zobowiązań wynikających z należności (...) – Upoważnienie z dnia 30.01.2024 r.

- [REDAKTION] :

- a) do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań, w tym do przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych i odbierania oświadczeń alimentacyjnych – Upoważnienie z dnia 6.05.2016 r.
- b) do prowadzenia postępowań w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo

nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu – Upoważnienie z dnia 4.10.2019 r.

- c) do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego – Upoważnienie z dnia 23.05.2021 r.

- a) do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego – Upoważnienie z dnia 6.04.2021 r.
- b) do prowadzenia postępowań w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu – Upoważnienie z dnia 6.04.2021 r.

- a) do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego z wyłączeniem wydawania decyzji w tych sprawach – Upoważnienie z dnia 19.11.2025 r.
- b) do prowadzenia postępowań w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu z wyłączeniem wydawania decyzji w tych sprawach – Upoważnienie z dnia 19.11.2025 r.

- a) do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego z wyłączeniem wydawania decyzji w tych sprawach – Upoważnienie z dnia 19.11.2025 r.
- b) do prowadzenia postępowań w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu z wyłączeniem wydawania decyzji w tych sprawach – Upoważnienie z dnia 19.11.2025 r.

- a) do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań, w tym do przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych i odbierania oświadczeń majątkowych – Upoważnienie z dnia 1.04.2019 r.

- a) do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań, w tym do przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych i odbierania oświadczeń majątkowych – Upoważnienie z dnia 1.04.2019 r.

- a) do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego – Upoważnienie z dnia 25.03.2021 r.
- b) do prowadzenia postępowań w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu – Upoważnienie z dnia 25.03.2021 r.

- a) do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego – Upoważnienie z dnia 25.03.2021 r.
- b) do prowadzenia postępowań w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu – Upoważnienie z dnia 4.10.2019 r.
- c) do przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych i odbierania oświadczeń majątkowych dłużników alimentacyjnych – Upoważnienie z dnia 1.12.2008 r.

- a) do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego – Upoważnienie z dnia 23.03.2021 r.
- b) do prowadzenia postępowań w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu – Upoważnienie z dnia 4.10.2019 r.

- a) do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego – Upoważnienie z dnia 12.03.2025 r.
- b) do prowadzenia postępowań w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu – Upoważnienie z dnia 12.03.2025 r.

- a) do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych – Upoważnienie z dnia 9.09.2019 r.
- b) do prowadzenia postępowań w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu – Upoważnienie z dnia 4.10.2019 r.
- c) do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań, w tym do przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych i odbierania oświadczeń majątkowych – Upoważnienie z dnia 6.05.2016 r.

(akta kontroli str.47-58)

Działalność MOPS w Oławie w obszarze spraw organizacyjnych oceniono **pozytywnie**.

B) Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie od 1.01.2025 r. do dnia kontroli Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie przyznał pomoc z funduszu alimentacyjnego 113 osobom uprawnionym. Wsparciem w tej formie objęto 107 rodzin.

(akta kontroli str. 73)

W okresie objętym kontrolą wypłacono 2 009 świadczeń na łączną kwotę 1 231 189,00 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 1 788 świadczeń,
- w wieku 18 – 24 lat – 221 świadczeń,
- 25 lat i więcej – 0 świadczeń.

W powyższym okresie Ośrodek wydał 179 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym żadnej decyzji odmownej. Żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

(akta kontroli str.71)

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 17 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 12 decyzjami administracyjnymi dla 10 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

- 1.E.G. – FA.81274.355.5526.2025 z dnia 28.10.2025 r.
- 2.B.P. – FA.81274.480.4962.2025 z dnia 30.10.2025 r.
- 3.K.S. – FA.81274.38.4660.2025 z dnia 1.10.2025 r.
- 4.P.D. – FA.81274.457.4513.2025 z dnia 19.09.2025 r ze zm.,
FA.81274.457.4511.2025 z dnia 26.09.2025 r.
- 5.N.T. – FA.81274.034.1700.2025 z dnia 26.08.2025 r.
- 6.A.K. – FA.81274.91.6045.2025 z dnia 16.12.2026 r.
- 7.A.Z. – FA.81274.310.4664.2025 z dnia 22.09.2025 r.,
- FA.81274.310.4663.2025 z dnia 22.09.2025 r.
- 8.K.M. – SŚR.530.24.2026.DMK z dnia 26.05.2026 r.
- 9.A.K. – FA.81274.268.4570.2025 z dnia 24.09.2025 r.
- 10.O.W. – SŚR.530.453A.1.2026.MK z dnia 22.01.2026 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądzających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej. Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 1 000,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wypłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁵.

⁵ W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do dnia 31 października. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 września do dnia 30 września danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 30 listopada tego roku. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39⁶ i art. 46⁷ k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawach nr 2 (B.P.) oraz nr 3 (K.S.) w decyzjach przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego Organ błędnie formułuje rozstrzygnięcia decyzji przyznających prawo do ww. świadczeń dla niepełnoletnich osób uprawnionych wskazując „przyznać Pani/Panu – (przedstawiciel ustawowy osób uprawnionych) świadczenie”. Tym samym naruszono art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a.⁸ oraz art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁹.

Zastępca Dyrektora Ośrodka wyjaśniła:

„Pracownik redagujący decyzję korzystał z szablonu i nie wykreślił przez niedopatrzenie słowa <Pani> w części dotyczącej adresata. Osoba uprawniona została natomiast wskazana prawidłowo”.

(akta kontroli str.93)

2. W sprawie nr 6 (A.K.) Organ błędnie ustalił wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego. [REDAKOWANE] Organ przyznał świadczenia w formie: „1. świadczenie z funduszu alimentacyjnego na osobę uprawnioną, do ukończenia 18 roku życia, przyznane [REDAKOWANE], na okres od 2025-10-01 do 2026-09-30, 2. świadczenie z funduszu alimentacyjnego na osobę uprawnioną, do ukończenia 18 roku życia, przyznane [REDAKOWANE] miesięcznie na okres od 2025-10-01 do 2026-09-30”

na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 października do dnia 31 października danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 grudnia tego roku. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 listopada do dnia 30 listopada danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 stycznia następnego roku.

⁶ Organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwany dalej "adresem do doręczeń elektronicznych", chyba że doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu. § 2. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1, organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem: 1) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, albo 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy (...).

⁷ Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia. Jeżeli odbierający pismo uchyla się od potwierdzenia doręczenia lub nie może tego uczynić, doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która odebrała pismo, i przyczynę braku jej podpisu.

⁸ Decyzja zawiera rozstrzygnięcie.

⁹ świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo

Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, iż postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy [REDAKTOWANO] dotyczyło egzekucji świadczeń alimentacyjnych na podstawie tytułu wykonawczego z dnia [REDAKTOWANO] zasadzającego alimenty w kwocie [REDAKTOWANO] na osoby uprawnione I [REDAKTOWANO] a więc w kwocie niższej niż przyznane zostały przez Organ. Co prawda Organ dysponuje wyrokiem [REDAKTOWANO] zasadzającym alimenty na ww. osoby uprawnione w kwocie [REDAKTOWANO], jednak wyrok ten nie stanowi podstawy prowadzonego postępowania egzekucyjnego, gdyż nie został on przekazany komornikowi celem prowadzenia egzekucji. W konsekwencji komornik nie prowadzi egzekucji należności wynikających z tego orzeczenia i nie stwierdził bezskuteczności egzekucji alimentów w wysokości łącznej [REDAKTOWANO] miesięcznie.

Tak prowadzone postępowanie narusza art. 7¹⁰, art. 77 § 1¹¹ oraz art. 80¹² k.p.a. oraz art. 9 ust. 1¹³ w zw. z art. 2 pkt 2¹⁴ oraz art. 2 pkt 11¹⁵ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Dyrektor Ośrodka wyjaśniła:

„Przyznanie świadczeń w tej wysokości nastąpiło na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz informacji będących w dyspozycji organu na dzień wydania decyzji. W dostarczonym Organowi przez Panią K. wyroku zaocznym z dnia [REDAKTOWANO] zasądza alimenty w wysokości po 650 zł na dziecko. Na dole strony wyroku zawarta jest adnotacja <Sąd [REDAKTOWANO] stwierdza, że orzeczenie niniejsze uprawomocniło się dnia [REDAKTOWANO] r.> Zgodnie z art. 777 § 1 pkt 1 kpc prawomocny wyrok zasadzający alimenty jest tytułem wykonawczym, który stanowi podstawę do spełnienia warunku niezbędnego do przyznania świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo w dniu [REDAKTOWANO] r. Pani K. złożyła oświadczenie o bezskuteczności egzekucji alimentów wskazując w nim tytuł wykonawczy wyrok sądu

¹⁰ W toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

¹¹ Organ administracji publicznej jest obowiązany w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzyć cały materiał dowodowy.

¹² Organ administracji publicznej ocenia na podstawie całokształtu materiału dowodowego, czy dana okoliczność została udowodniona.

¹³ Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo.

¹⁴ Ilekroć w ustawie jest mowa o: bezskuteczności egzekucji - oznacza to egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych, albo postępowanie upadłościowe, w toku którego w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie otrzymano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych; za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, (...).

¹⁵ Ilekroć w ustawie jest mowa o: osobie uprawnionej - oznacza to osobę uprawnioną do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

Organ uznał, że skoro organ egzekucyjny (komornik) prowadzi egzekucję i potwierdza jej bezskuteczność to warunek bezskuteczności został zachowany. Komornik przyłączył do postępowania egzekucyjnego decyzję Organu nie wnosząc żadnych zastrzeżeń i nie żądając wyjaśnień. Pani A.K. oświadczyła Organowi, [REDAKTOWANO] z klauzulą wykonalności został przez nią dostarczony do Komornika. Organ przyjmuje uwagę kontrolujących i zobowiązuje się do każdorazowej weryfikacji prawomocności orzeczeń oraz zakresu prowadzonej egzekucji przed wydaniem decyzji”.

(akta kontroli str.129-152)

3. W sprawie nr 8 (K.M.) Organ przyznał prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez dogłębnego zbadania sprawy. Organ zaniechał weryfikacji, czy po uprawomocnieniu się wyroku zasądającego alimenty egzekucja była prowadzona na podstawie właściwego tytułu wykonawczego.

Z zebranej w sprawie dokumentacji wynika, iż w dniu 28.04.2026 r. Pani K.M. złożyła w organie właściwym wniosek o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na osoby uprawnione [REDAKTOWANO]. Do wniosku Strona dołączyła zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych prowadzonej na podstawie Postanowienia Sądowego [REDAKTOWANO] w sprawie udzielenia powódkom zabezpieczenia roszczeń o podwyższenie alimentów i alimenty. W aktach sprawy znajduje się też [REDAKTOWANO], a więc kwocie określonej wcześniej w postanowieniu z dnia [REDAKTOWANO].

Organ dysponując wiedzą o obowiązującym tytule wykonawczym, nie zweryfikował, czy egzekucja prowadzona jest na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu, ani nie wyjaśnił wpływu tej okoliczności na spełnianie przesłanek warunkujących prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego tym samym nie wyczerpał obowiązku wszechstronnego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy.

Powyższe świadczy o naruszeniu art. 7¹⁶, art. 77 § 1¹⁷ oraz art. 80¹⁸ k.p.a.

Dyrektor Ośrodka wyjaśniła:

„W toku prowadzonego postępowania Organ dysponował zarówno prawomocnym wyrokiem zasądającym alimenty, jak i informacją Komornika Sądowego z której wynikało, iż postępowanie egzekucyjne prowadzone jest od dnia 5.02.2025 r. Organ uznał, że informacja przekazana przez Komornika Sądowego odzwierciedla aktualny stan prowadzonego postępowania egzekucyjnego. W związku z czym nie wystąpił z odrębnym zapytaniem, czy po wydaniu prawomocnego wyroku wierzyciel złożył wniosek o prowadzenie egzekucji również na podstawie tego orzeczenia. Organ oparł swoje ustalenia na dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy oraz informacji uzyskanej od organu egzekucyjnego, uznając je za wystarczające do rozstrzygnięcia sprawy. Brak podjęcia tej czynności wynikał z przyjęcia, że informacje posiadane przez Organ egzekucyjny są kompletne i aktualne. Jednocześnie należy wskazać, że obowiązujące przepisy ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów uzależniają prawo do

¹⁶ Patrz przypis 10

¹⁷ Patrz przypis 11

¹⁸ Patrz przypis 12

świadczeń z funduszu alimentacyjnego od bezskuteczności egzekucji, a nie od tego który tytuł wykonawczy stanowi podstawę prowadzonego postępowania egzekucyjnego. Z perspektywy rozstrzygnięcia sprawy Organ koncentrował się zatem na ustaleniu faktu prowadzenia egzekucji oraz jej bezskuteczności. Dodatkowo w dniu 15.05.2026 r. Pani K.M. złożyła oświadczenie o bezskuteczności egzekucji alimentów wskazując w nim tytuł wykonawczy wyrok sądu z [REDAKTOWANO]

[REDAKTOWANO] Organ zobligowany art. 3 ust. 7 u.o.p.o.u.a. zgodnie z którym organ właściwy dłużnika oraz organ właściwy wierzyciela przekazują organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne wszelkie posiadane informacje istotne dla skuteczności egzekucji, dostarczył wydaną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego, którą Komornik postanowieniem z dnia 15.07.2026 r. przyłączył do prowadzonej egzekucji nie wnosząc zastrzeżeń”.

(akta kontroli str.155-184)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy zauważyć, iż jednym z warunków niezbędnych do przyznania przez organ właściwy prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jest bezskuteczność egzekucji świadczeń alimentacyjnych potwierdzona przez Organ egzekwujący świadczenia. Definicja bezskuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych zawarta jest w art. 2 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, bezskuteczność egzekucji - oznacza to egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych, albo postępowanie upadłościowe, w toku którego w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie otrzymano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych (...). Zatem jak wynika z powyższej definicji komornik musi prowadzić egzekucję bieżących alimentów. Bieżące zobowiązania reguluje bieżący (aktualny) tytuł wykonawczy, więc ważne jest przed ustaleniem prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalenie na podstawie jakich wyroków organ egzekucyjny potwierdza bezskuteczność egzekucji świadczeń alimentacyjnych.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. błędne formułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
2. błędnie ustalona wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
3. brak dogłębnego zbadania sprawy przed przyznaniem prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Działalność MOPS w Oławie w obszarze postępowania w przedmiocie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz terminowość przyznawania świadczeń oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.**

C) Postępowanie w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Miejskiej Olawa zarejestrowanych było 383 dłużników alimentacyjnych.

Informację na temat dłużników alimentacyjnych oraz podejmowanych wobec nich działań przedstawia poniższa tabela.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych od 1.01.2025 r.	Liczba narastająco - stan na 15.07.2026 r.
1. Liczba Dłużników alimentacyjnych w gminie (wg stanu na 15.07.2026 r.)	383
2. Liczba otrzymanych od organu właściwego wierzyciela wniosków o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego (art. 3 ust. 5 ustawy)	111
3. Liczba przeprowadzonych przez organ właściwy dłużnika wywiadów alimentacyjnych oraz odebranych oświadczeń majątkowych	38
4. Liczba przekazanych komornikom sądowym informacji mających wpływ na egzekucję zasadzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	38
5. Liczba zobowiązań dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy	5
6. Liczba informacji przekazanych do właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	2
7. Liczba uzyskanych od starosty informacji o odmowie dokonania przez dłużnika alimentacyjnego czynności, o których mowa art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy	0
8. Liczba wszczętych postępowań dotyczących uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	24
9. Liczba wydanych decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	11
10. Liczba wydanych decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	3
11. Liczba skierowanych wniosków o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego po wydaniu ostatecznej decyzji orzekającej uznanie dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	12
12. Liczba wystąpień z wnioskiem do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienie do kierowania pojazdami	70
13. Liczba skierowanych do starosty wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	4
14. Liczba skierowanych do starosty wniosków o zwrot zatrzymanego prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	3
15. Liczba wystąpień z powództwem o ustalenie alimentów od innych osób	0
16. Liczba przekazanych do sądu informacji o bezczynności lub opieszałości komornika sądowego (art. 3 ust. 8 ustawy)	0
17. Liczba przekazanych informacji gospodarczych do biur informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy	140
18. Liczba wystąpień do organu właściwego dłużnika z wnioskiem o podjęcie działań	92

(akta kontroli str.67)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

1. Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
2. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
3. Biuro Informacji Gospodarczej Infomonitor S.A.,
4. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

(akta kontroli, str.77)

Jedną z podstawowych zasad dotyczących działalności biur informacji gospodarczych jest aktualność udostępnianych za ich pośrednictwem informacji. Obowiązek zainicjowania aktualizacji informacji spoczywa na wierzycielu, który przekazał te informacje. Wynika on z art. 29 ust. 1¹⁹ i ust. 2²⁰ ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r.²¹ o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, zwanej dalej ustawą o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych. Żądanie aktualizacji powinno być złożone niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od powzięcia przez wierzyciela stosownej informacji powodującej powstanie obowiązku aktualizacji. „Kto, będąc wierzycielem, w przypadku: 1) całkowitego wykonania zobowiązania albo jego wygaśnięcia, 2) stwierdzenia faktu nieistnienia zobowiązania, 3) powzięcia przez wierzyciela, który zawarł z biurem umowę, o której mowa w art. 12 ust. 1, wiadomości o odzyskaniu przez osobę utraconego dokumentu, o którym mowa w art. 17 - niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni, nie zażądał aktualizacji informacji od biura, któremu przekazał dane o zobowiązaniu lub o posłużeniu się cudzym dokumentem, podlega grzywnie do 30 000 złotych”²². W okresie objętym kontrolą Ośrodek występował do biur informacji gospodarczej z wnioskiem o aktualizację informacji gospodarczych dot. dłużników alimentacyjnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnień do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zastępca Dyrektora Ośrodka wyjaśniła:

„Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie w okresie objętym kontrolą do dnia kontroli, tj. do 15.07.2026 roku, działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnień do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ponieważ z oświadczeń osób wnioskujących o miejsce zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji innych niż dłużnik

¹⁹ W przypadku: 1) częściowego lub całkowitego wykonania zobowiązania albo jego wygaśnięcia, 2) powzięcia przez wierzyciela, który zawarł z biurem umowę, o której mowa w art. 12 ust. 1, wiadomości o odzyskaniu przez osobę uprawnioną utraconego dokumentu, którym posłużyła się osoba nieuprawniona, 3) powzięcia wiarygodnej informacji, że przekazane informacje gospodarcze są nieprawdziwe, 4) powzięcia wiarygodnej informacji o zmianie innych informacji gospodarczych przekazanych przez wierzyciela do biura, zgodnie z art. 14-18 - wierzyciel jest obowiązany niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia tych informacji, wystąpić do biura, któremu przekazał dane o zobowiązaniu lub o posłużeniu się cudzym dokumentem, z żądaniem aktualizacji informacji gospodarczych, przekazując do biura aktualne dane.

²⁰ W przypadku stwierdzenia faktu nieistnienia zobowiązania wierzyciel jest obowiązany niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia tej informacji, wystąpić do biura, któremu przekazał dane o zobowiązaniu, z żądaniem usunięcia informacji gospodarczych dotyczących tego zobowiązania.

²¹ (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 85)

²² Art. 47 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych

alimentacyjnych wynika, że osoby zobowiązane nie żyją, znajdują się w trudnej sytuacji ekonomicznej lub wnioskodawcy nie posiadają żadnych informacji na ich temat”.

(akta kontroli, str.79)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec następujących dłużników alimentacyjnych:

1. D.Ch., 2. G.P., 3.S.S., 4. R.S., 5. M.W., 6. A.W., 7.A.P., 9. G.W., 10. M.P.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa. (Za wyjątkiem sprawy nr 1 (D.Ch.).

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego. Działania wobec dłużników alimentacyjnych były podejmowane terminowo.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie w okresie objętym kontrolą zamieszczał w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych²³ w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące, co wynika z art. 8 a ust.1 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów²⁴.

(akta kontroli str.83)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W skontrolowanych sprawach nr 1 - 4, nr 6, nr 8 - 10 Ośrodek w przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w trybie art.

²³ (t. j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1909)

²⁴ Organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia przyznawane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów zamieszcza w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

304 § 2 k.p.k.²⁵ zawiadamiał organy ścigania o możliwości popełnienia przez zobowiązanych przestępstwa z art. 209 § 1 k.k.²⁶ z naruszeniem art. 35 k.p.a.²⁷.

Np. w sprawie 1 (D.Ch.). decyzja przyznająca świadczenia z funduszu alimentacyjnego została wydana 26.08.2025 r., a zawiadomienie organów ścigania dopiero 9.07.2026 r., w sprawie nr 2 (G.P.). decyzja przyznająca świadczenia wydana została 30.10.2025 r., a zawiadomienie organów ścigania sporządzono dopiero 30.06.2026 r. W sprawie nr 3 (S.S.) decyzję przyznającą świadczenia organ wydał 1.10.2025 r., a zawiadomienie organów ścigania sporządzono dopiero 30.06.2026 r.

Takie postępowanie narusza art. 35 k.p.a. w zw. z art. 25 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów²⁸ w zw. z art. 6 k.p.a.²⁹.

Organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a.

Prowadząc postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych Organ powinien stale monitorować zakres podejmowanych działań oraz ich rezultaty, jak i podejmować czynności, które mogą nakłonić go do współpracy z organem prowadzącym postępowanie mimo np. ustania wypłaty świadczeń. Oczekiwania Najwyższej Izby Kontroli w zakresie poprawy funkcjonowania systemu egzekwowania od dłużników alimentacyjnych ich zobowiązań uzasadniają podejmowanie dodatkowych działań, nie tylko komorników, ale także w odniesieniu do działań wspierających podejmowanych przez ośrodki pomocy społecznej. Dla zapewnienia wzrostu ściągальności alimentów na dzieci konieczne jest stosowanie szczególnych środków w stosunku do osób, które nie podejmują współpracy, przez co środki na zabezpieczenie potrzeb ich własnych dzieci pokrywane są w formie świadczenia z funduszu alimentacyjnego ze środków budżetu państwa.

Zastępca Dyrektora Ośrodka wyjaśniła:

„Organ kierował się założeniem, że sporządzenie zawiadomienia jest czynnością faktyczną nie podlegającą terminom załatwienia sprawy zawartych w art. 35 k.p.a. W okresie wzmożonej pracy, w okresie zasiłkowym organ koncentruje działania na terminowym rozpatrywaniu wpływających wniosków od świadczeniobiorców”.

(akta kontroli str.99-100)

²⁵ instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa

²⁶ art. 209 § 1 kto uchyli się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku

²⁷ organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3. Ustawodawca treścią niniejszego zapisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do załatwienia może okazać się zbyt kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej załatwienia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania.

²⁸ W sprawach nieuregulowanych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

²⁹ Zasada praworządności

2. W sprawie nr 1 (D.Ch.) organ po przyznaniu świadczeń funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej nie zawiadomił dłużnika alimentacyjnego o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa.

Tym samym został naruszony art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów³⁰.

Zastępca Dyrektora Ośrodka wyjaśniła:

„Pracownik korzystał z szablonu i przez niedopatrzenie nie uzupełnił informacji dla dłużnika kwot zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Wynikało to ze wzmożonej ilości pracy w okresie zasiłkowym. Niezwłocznie wysłaliśmy dłużnikowi poprawioną informację”.

(akta kontroli str.95-96)

3. W sprawie nr 7 (A.P.) Organ po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym w przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w trybie art. 304 § 2 k.p.k.³¹ nie zawiadomił prokuratury o możliwości popełnienia przez zobowiązanego przestępstwa z art. 209 § 1 k.k.³² w zw. z art. 209 § 3 k.k.³³.

Takie postępowanie narusza art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 209 § 3 k.k. w zw. z art. 304 § 2 k.p.k. Organ przyznał świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym, a tym samym dowiedział się o popełnieniu przestępstwa polegającego na uchylaniu się dłużnika od realizacji obowiązku alimentacyjnego. Kodeks karny przewiduje zarówno społeczny jak i prawny obowiązek zawiadomienia organów ścigania o przestępstwie ściganym z oskarżenia publicznego. Obowiązek społeczny spoczywa na każdej osobie, która posiada wiarygodną informację o przestępstwie ściganym z urzędu.

Zastępca Dyrektora Ośrodka wyjaśniła:

„Zawiadomienie miało zostać sporządzone, ale po wypłacie dwóch świadczeń decyzja została uchylona, ponieważ dłużnik alimentacyjny zmarł. W dniu 8.01.2026 r. do tut. Ośrodka wpłynęło postanowienie o umorzeniu dochodzenia w sprawie przeciwko A.P. podejrzanemu

³⁰ Organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany, (...) informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz.U. poz. 732 i 1366) zaliczek alimentacyjnych, c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz.U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

³¹ Instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa

³² Art. 209 § 1 kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku

³³ Jeżeli pokrzywdzonemu przyznano odpowiednie świadczenia rodzinne albo świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 1a odbywa się z urzędu.

o czyn z art. 209 § 1 kk, z którego wynika, że Prokuratura Rejonowa w Oławie posiada informację o <śmierci podejrzanego> (...)”.

(akta kontroli str.101-104)

Wyjaśnienia zostały uwzględnione.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. składanie zawiadomień z art.304 § 2 k.p.k. w zw. z art. 209 k.k. z naruszeniem terminów wskazanych w art. 35 k.p.a.,
2. nierzetelne sporządzanie zawiadomień dla dłużnika alimentacyjnego po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osoby uprawnionej.

Działalność MOPS w Oławie w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

F) Postępowanie w przedmiocie prawidłowości i terminowości ustalania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W okresie od 1.01.2025 r. do 15.07.2026 r. do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oławie wpłynęły 4 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 4 osobom. Ośrodek wydał 4 decyzje administracyjne w sprawie jednorazowego świadczenia. Od treści wydanych decyzji żaden z wnioskodawców nie złożył odwołania do organu II instancji.

Żaden wniosek nie został pozostawiony bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełnienia/poprawienia danych w nim zawartych lub z niedostarczania brakujących dokumentów.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzje administracyjne o następujących numerach:

1.P.B.- ŚR.81276.2829.2.2025 z dnia 7.04.2025 r.

2.N.Sz. – ŚSR.524.1.2026.MK z dnia 3.02.2026 r.

3.M.M. – ŚR.81276.3.7142.2025 z dnia 17.12.2025 r.

Podstawowym dokumentem wymagany do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Złożone były w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosków dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie tj.:

- zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków

publicznych, posiadającego tytuł specjalisty w dziedzinie: ginekologii i położnictwa, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.- zaświadczenie lekarskie potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowanie w przedmiocie ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone było terminowo. Decyzje zawierała datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, w jakim trybie służy od niej odwołanie. Rozstrzygnięcia decyzji wskazywały dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenie przyznano i wypłacono w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Decyzje administracyjne wydano w terminie, a sposób ich doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.³⁴

Działalność MOPS w Oławie w obszarze postępowania w prawidłowości i terminowości ustalania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł oceniono **pozytywnie**.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. błędne formułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
2. błędnie ustalona wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
3. brak dogłębnego zbadania sprawy przed przyznaniem prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
4. składanie zawiadomień z art.304 § 2 k.p.k. w zw. z art. 209 k.k. z naruszeniem terminów wskazanych w art. 35 k.p.a.,
5. nierzetelne sporządzanie zawiadomień dla dłużnika alimentacyjnego po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osoby uprawnionej.

W celu poprawy realizacji kontrolowanych zadań należy:

1. Prawidłowo formułować rozstrzygnięcie (osnowę) w decyzjach dot. świadczeń z funduszu alimentacyjnego i przyznawać świadczenia z funduszu alimentacyjnego małoletnim osobom uprawnionym.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a. w związku z art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Prawidłowo ustalać wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego opierając się na posiadanych dokumentach i zaświadczeniach komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne.
W związku z powyższym w sprawie nr 6 (A.K.) decyzję nr FA.81274.91.6045.2025 z dnia 16.12.2025 r. należy skierować do Samorządowego Kolegium Odwoławczego celem stwierdzenia nieważności. O rozstrzygnięciu SKO należy niezwłocznie poinformować tut. Organ celem wydania ewentualnych dalszych zaleceń.

³⁴ Patrz przypis 6 i 7

Podstawa prawna: art. 9 ust. 1 w zw. z art. 2 pkt 2 oraz art. 2 pkt 11 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz art. 7, art. 77, art. 80 oraz art. 156 k.p.a.
Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

3. Dogłębnie badać sprawę przed przyznaniem prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Podstawa prawna: art. 7, art. 77 i art. 80 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Sporządzać zawiadomienia w trybie art. 304 § 2 k.p.k. w zw. z art. 209 § 1 k.k. z zachowaniem terminów określonych w k.p.a.

Podstawa prawna: art. 35 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Rzetelnie sporządzać informacje do dłużnika alimentacyjnego. W informacjach kierowanych do dłużnika alimentacyjnego zawierać informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej³⁵, Kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje pisemnie tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci dokumentu elektronicznego i w tej formie przekazano Kierownikowi jednostki kontrolowanej oraz Burmistrzowi Miasta Oława.

Zgodnie z art. 48 ww. ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Magdalena Stafańska

Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta Oława
2. a/a

³⁵ Patrz przypis 2

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	4079157.11220757.14194325
Nazwa dokumentu	wystąpienie pokontrolne MOPS Oława 14.09.2026 r.pdf
Tytuł dokumentu	wystąpienie pokontrolne MOPS Oława 14.09.2026 r
Sygnatura dokumentu	PS-NKPS.431.7.14.2026
Data dokumentu	2026-09-14
Skrót dokumentu	BC5C619EAD829788EB2FEFF67F1B406FDA2FA34
Wersja dokumentu	1.3
Data podpisu	2026-09-14 15:04:13
Podpisane przez	Magdalena Stefańska Dyrektor Wydziału
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego

EZD 3.136.31.31.

Data wydruku: 2026-09-25

Autor wydruku: Lasota Ewa (starszy specjalista)

